

Onderzoek Terrasboten Nieuwestad 2025

Kenmerk: 2025-068362

Aanleiding

Naar aanleiding van de bespreking Op 4 december 2024 heeft de gemeenteraad de Motie Water Nieuwestad aangenomen. Met deze motie verzoekt de gemeenteraad het college:

- Te onderzoeken om aan huidige ondernemers met een terrasboot een tijdelijke ligplaatsvergunning te verlenen tot 1 januari 2029, indien mogelijk met afwijking van het Aanwijzingsbesluit ligplaatsen;
- Gedurende 2025 met de raad te bespreken welke criteria van belang zijn en waarom en welke prevaleren zoals de raad besluit in het beleidskader Water;
- De raad inspraak te geven bij de uitvoering van dit specifieke onderdeel en de vast te stellen criteria.

Onderstaand treft u de weergave van het onderzoek.

Aanwijzingsbesluit ligplaatsen

Op dit moment liggen er vijf terrasboten in het water aan de Nieuwestad. Er is ook een nieuwe ligplaatsvergunning verleend voor een terrasboot bij het Broodhuys. Daarmee komt het totale aantal terrasboten op zes, onderstaand schematisch weergegeven:

Volgens het Aanwijzingsbesluit ligplaatsen betreft een terrasbootligplaats een tijdelijke ligplaats voor het aanleggen van een terrasboot, direct aansluitend aan een bestaand terras, waar met schriftelijke toestemming van het college van burgemeester en wethouders tot uiterlijk 1 januari 2029 een ligplaats kan worden ingenomen.

Op basis van het beleid is het dus mogelijk, mits voldaan is aan de vereisten, tijdelijke ligplaatsvergunningen voor de terrasboten te verlenen van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2028. Deze periode is in het Aanwijzingsbesluit ligplaatsen opgenomen om het mogelijk te maken om in de tussentijd een goede afweging en eventuele regeling te

maken voor de lange termijn, waarbij alle belangen goed kunnen worden afgewogen. Op dit moment wordt er binnen het kader van het Programma Binnenstad een plan gemaakt voor het herinrichten van de Nieuwestad ('De Nieuwestad vernieuwt'). Dit betekent dat het definitief vergunnen van de terrasboten op dit moment niet wenselijk is.

De vereisten aan een terrasboot in het Aanwijzingsbesluit ligplaatsen zijn als volgt:

- De terrasboot moet een historische dekschuit zijn met een bouwjaar voor 1940;
- De terrasboot heeft een maximale lengte van 20 meter en een maximale breedte van 4,7 meter;
- De terrasboot moet gebouwd zijn van staal met gebruikmaking van klinkverbindingen en beschikt over een originele romp;
- De romp van de dekschuit is midscheeps niet hoger dan 1,4 meter en beschikt over terughoudende kleuren.
- De terrasboot moet direct aansluiten aan een bestaand terras.

Vijf van de zes terrasboten voldoen aan het Aanwijzingsbesluit ligplaatsen

Op basis van de voornoemde vereisten voldoen vijf van de zes terrasboten aan de vereisten, namelijk die van Fire Café - Restaurant, Roast, De Dikke van Dale, Baylings en het Broodhuys. Voor deze terrasboten is daarom in 2025 geen nader onderzoek vereist. Daarmee komen deze in aanmerking voor tijdelijke ligplaatsvergunning tot en met 31 december 2028 overeenkomstig het Aanwijzingsbesluit ligplaatsen. De tijdelijke ligplaatsvergunning voor het Broodhuys was voor het aannemen van deze motie al verleend tot en met 31 december 2028 (op 26 november 2024). Eind januari 2025 zijn de vergunningen voor Fire Café - Restaurant, Roast en De Dikke van Dale dan ook verleend tot en met 31 december 2028. Baylings heeft tot op heden nog geen nieuwe aanvraag ingediend.

Terrasboot van Efeze

De dekschuit van Efeze is 25,87 meter lang en 5,42 meter breed. Dit betekent dat de dekschuit veel langer en breder is dan de vereisten uit het Aanwijzingsbesluit ligplaatsen. Hierdoor is de doorvaart versmalt waardoor de veiligheid in geding komt. Onderzocht is of het mogelijk is dat deze terrasboot toch een vergunning tot en met 2028 kan krijgen, ondanks dat deze dus niet aan de maximale gestelde maten voldoet.

Onderzoek 2025

Ondanks dat het een (voor de lange termijn) onwenselijke krappe situatie was, is door de druk van het kabinet om terrasuitbreidingen mogelijk te maken vanwege Covid-19, vervolgens toch een tijdelijke ligplaatsvergunning verleend. Dit was altijd met het oog op de tijdelijke situatie en de zeer bijzondere omstandigheden rond Covid-19. Na de tewaterlating van dekschuit van Efeze bleek de gracht op deze locatie smaller dan verwacht, omdat de gracht direct vanaf de Nieuwe Pijp versmalt. Hierdoor konden de praamvaarders elkaar niet meer passeren. Deze versmalling is op plattegronden en in praktijk niet direct zichtbaar. Om de extra doorvaart te realiseren heeft de gemeente enkele noodgrepen uit gevoerd. De gemeente heeft een metalen drenkelingentrap verwijderd en touwfenders gemaakt (deze hangen tussen wal en schip, in plaats van de gebruikelijke autobanden/ wrijfhouten). Vervolgens is er een proefvaart geweest met de breedste praam van Stichting Praamvaren en de breedste praam van Praamverhuur Leeuwarden. De ene praam was afgemeerd aan de steiger tegenover de terrasboot en de andere rondvaartpraam is hier langs gevaren. Beide partijen vonden het resultaat onverantwoord, maar vanwege de bijzondere situatie (Covid-19 en de toezegging van de gemeente dat de situatie maximaal één tot twee jaar zou duren) hebben zij onder protest de situatie geaccepteerd.

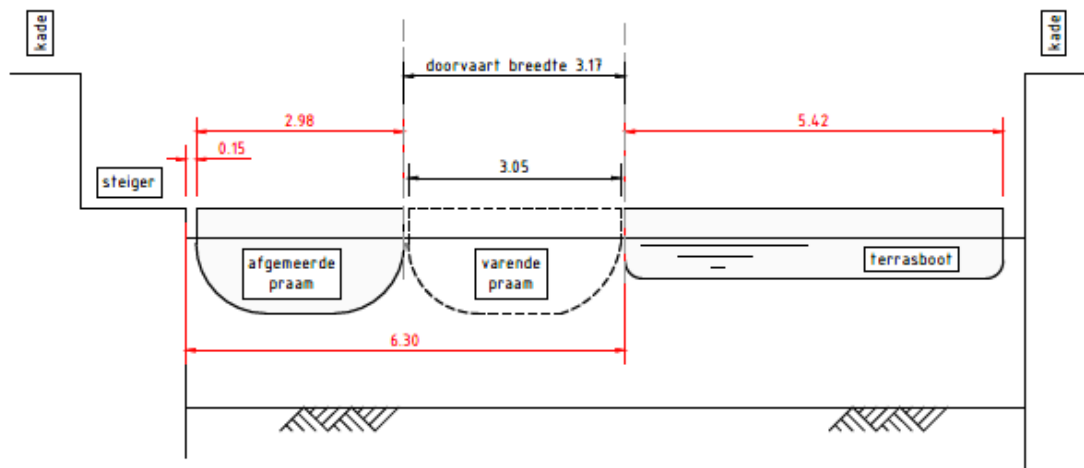
Door deze noodgrepen is onderzoek naar de exacte afmetingen op dit moment noodzakelijk. De volgende acties zijn verricht:

- Op verzoek van uw Raad hebben wij in januari 2025 de gesprekken gevoerd met de eigenaren van de terrasboten over het uitvoeren van deze motie.
- Praamverhuur Leeuwarden en Stichting Praamvaren Leeuwarden zijn benaderd met de vraag of we als gemeente de breedste praam kunnen opmeten. In het verleden is namelijk gebleken dat de door hen doorgegeven breedtematen niet ‘over alles’ waren. Dat wil zeggen dat alleen de breedtemaat van de praam zelf is doorgegeven, zonder bijvoorbeeld stootranden en zwaarden.
- Uit het contact met Praamverhuur Leeuwarden is op 25 januari 2025 gebleken dat de informatie uit het inspectierapport van Nederlands Bureau Kuringen Binnenvaart (NBKB) van 3 juni 2019 klopt. De breedtemaat over alles is 3,05 meter. Dit is inclusief de zwaarden.
- Op 27 januari 2025 heeft de havenmeester van de gemeente de doorvaartruimte tussen de dekschuit van Efeze en de daar tegenovergelegen steiger opgemeten. Deze ruimte is 6,30 meter op het smalste punt.
- Op 30 januari 2025 heeft de havenmeester de breedste praam van Stichting Praamvaren Leeuwarden opgemeten. De praam is 2,98 meter, dit is inclusief de stootranden. Dit wijkt af van het Certificaat van Onderzoek, want hierin staat 2,88 meter.

Conclusie metingen

In het Aanwijzingsbesluit ligplaatsen is de steiger ter hoogte van Nieuwestad 98 (C&A steiger) aangewezen als op- en afstapplaats (een ligplaats voor het in- en uitschepen van passagiers) voor een open rondvaartschip. Met bovenstaande bevindingen komen we op de volgende resterende vaarbreedte. We gaan van de situatie uit dat er één praam aan de C&A steiger ligt en er vervolgens een praam langs vaart. De vaarbreedte is op het smalste punt 6,30 meter. Als je dit verminderd met de pramen van 3,05 meter en 2,98 meter blijft er 27 centimeter over. Hier gaat vervolgens nog 15 centimeter af, omdat er tussen de afgemeerde praam en de steiger stootwillen liggen. Dit betekent dat er in totaal 12

centimeter overblijft. Als de praam precies in het midden tussen de dekschuit en de praam aan de steiger voorvaart, blijft er aan beide zijdes van de praam 6 centimeter ruimte over. Zie dwarsprofiel zoals hieronder weergegeven.

Maatgevende doorsnede

Schaal 1:100

Conclusie

Op basis van ons onderzoek zijn wij van mening dat met (de afmetingen van) de huidige terrasboot van Efeze niet voldoende nautisch veilige doorvaartruimte overblijft voor het verlengen van de tijdelijke ligplaatsvergunning. De algemene richtlijn is om hiervoor aan beide zijden 10-20% van de breedte van een schip aan te houden, in dit geval dus circa 30 tot 60 cm. Deze veiligheidsmarge is bedoeld om rekening te houden met factoren zoals wind, stroming en de vaardigheid van schippers. De beschikbare 12 centimeter doorvaarbreedte is daarom onvoldoende om de nautische veiligheid te waarborgen. De resterende doorvaartruimte is dermate klein dat er ook geen sprake kan zijn van eventueel verantwoord afwijken van het Aanwijzingsbesluit ligplaatsen voor dekschuit Jelle. Uiteraard staat het Efeze vrij om een aanvraag in te dienen voor een andere dekschuit die wel aan de vereisten uit het Aanwijzingsbesluit ligplaatsen voldoet.